

ת"פ 27302/04/15 - בית המכס ומע"מ ירושלים נגד אחמד ג'ודה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 27302-04-15 בית המכס ומע"מ ירושלים נ'
ג'ודה(עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופט ירון מינטקביץ
בית המכס ומע"מ ירושלים ע"י עו"ד ענבר
וינשטיין

המאשימה

נגד

אחמד ג'ודה ע"י עו"ד מאהר חנא

הנאשם

גזר דין

רקע

הנאשם הורשע על פי הודאתו בביצוע עבירות של הוצאת חשבוניות מבלי לשלם את המס הכלול בהן והגשת דו"חות כוזבים. ואלו עובדות האישום:

בתקופה שבין חודש ינואר שנת 2010 ועד חודש מאי שנת 2012 ניהל הנאשם עסק בשם "ג'ודה הובלות" אשר היה רשום על שם אביו. במהלך תקופה זו הוציא הנאשם ללקוחות שונים של העסק חשבוניות רבות בסכום כולל של מעל 10.7 מיליון ש"ח, אשר סכום המס הנובע מהן הוא מעל 1.48 מיליון ש"ח, מבלי שכלל את החשבוניות בדיווחיו החודשיים לרשויות ומבלי ששילם את סכום המס.

בתקופה שבין חודש ינואר שנת 2012 ועד חודש אוגוסט שנת 2014 ניהל הנאשם עסק בשם "א. אחמד" אשר היה רשום על שמו. במהלך תקופה זו הוציא הנאשם ללקוחות שונים של העסק חשבוניות רבות בסכום כולל של מעל 17.3 מיליון ש"ח, אשר סכום המס הנובע מהן הוא מעל 2.52 מיליון ש"ח, מבלי שכלל את החשבוניות בדיווחיו החודשיים לרשויות ומבלי ששילם את סכום המס.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה הפנתה למשך התקופה בה נעברו העבירות, לסכום המס הגבוה הכרוך בהן ולכך שחוב המס לא שולם עד היום. עוד התייחסה לעברו הפלילי של הנאשם ולצורך להרתיעו. לאור אלה ביקשה להשית על הנאשם עונש של 40 חודשי מאסר וקנס כספי.

ב"כ הנאשם הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, כפי שפורטו בתסקיר שירות המבחן, לקבלת אחריות על מעשיו ולרצונו לעבור הליך שיקומי ולנהל חיים נורמטיביים. ביחס לעבירות הפנה לכך שאין מדובר במעשי זיוף ומרמה מתוחכמים. לאור אלה ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהפנות את הנאשם להליך שיקומי.

הנאשם אמר, כי הוא מבקש הזדמנות לשקם את עצמו ולהגמל מאלכוהול, על מנת להיות אב לילדיו. בשל כך ביקש שלא לגזור עליו מאסר נוסף אלא להפנותו לטיפול.

מתחם העונש ההולם

לאורך תקופה של כארבע שנים בה ניהל הנאשם עסקים בתחום ההובלות והגרירה, הוא העלים מהרשיות הכנסות בסכום כולל של מעל 28 מיליון ש"ח, אשר סכום המס הנובע מהן הוא מעל ארבעה מיליון ש"ח. חומרת המעשים ברורה: הנאשם ביצע עסקאות, הוציא חשבוניות וגבה מלקוחותיו את סכום המס הגלום בהן, אך במקום להעביר את המס לקופת המדינה, כפי שאמור היה לעשות, השאיר אותו תחת ידו.

שני ערכים מוגנים נפגעו בשל מעשי הנאשם, ערך השוויון בנטל המס וערך הפגיעה בקופה הצבורית. המעשים גרעו מן הקופה הצבורית סכום של מעל ארבעה מיליון. עד היום הנאשם לא שלם את חובו לקופה הצבורית ומטעונו הצדדים ברור, כי מדובר בחוב אבוד.

מלבד חומרת העבירות ופגיעתן בערכים מוגנים חשובים, אלו עבירות אשר הפתוי לבצען גדול וסיכויי התפיסה נמוכים. לפיכך יש מדיניות ענישה ראויה אמורה להרתיע נאשמים מבצוע עבירות דומות.

לענין הערכים המוגנים, ר' למשל 3641/06, צ'צ'קס נ' מדינת ישראל.

"בית-משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם החברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילות התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צרכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מירמה מתוחכמים, קשים לאיתור."

לעתים רבות מתיחסת החברה בסלחנות לעברייני מסים, כאילו אין במעשיהם חומרה או פסול מוסרי או ערכי - ולא היא. המנעות תשלום מסים חותרת תחת ערכים חברתיים בסיסיים של שוויון בנשיאה בנטל ומכל בחינה שקולה לשליחת יד לקופת הציבור. משכך, נקודת המוצא היא, כי יש לראות את עבריו המס ככל עבריו אחר שולח ידו ברכוש חברו - בהבדל שסיכויי תפיסתו של עבריו המסים נמוכים יותר ורווחיו לרוב גבוהים יותר מאלו של גנב "רגיל", והוא אף אינו משלם את מחיר ההוקעה החברתית אותו משלם עבריו רכוש אחר. לפיכך, על מדיניות הענישה לתת ביטוי לקלון שבעבירות מסים ולכך שאין הבדל בין מי שמתחמק מתשלום מס אמת ובין מי ששולח יד לרכוש חברו.

ר' בהקשר זה רע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל, בפסקה יא':

"יש המתפתים לראות עבירות מס, שאין הנגזל האינדיבידואלי בהן ניצב לנגד העיניים והרי הוא הציבור כולו, 'חסר הפנים' כביכול - במבט מקל. לא ולא. אדרבה, בית משפט זה, עוד משפט זה, עוד משכבר הימים, ראה אותן בחומרה וקבע 'כמדיניות רצויה, שלא לאפשר ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות כשהמדובר בעבירות פיסקליות' (ע"פ 4097/90 בורסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] מיסים ה(1); שציטטה המשיבה). אכן, רבים מעברייני המס הם אנשים שייראו כנורמטיביים ביסודם, אשר לא ישלחו יד לכיס הזולת - אך אינם נרתעים משליחת יד לכיס הציבורי. לכך מחיר בענישה" (ראו בנוסף: רע"פ 74/13

עמוד 2

חלילו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.4.2013); רע"פ 7790/13 חיים נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.11.2013); רע"פ 5358/12 שוקרון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.7.2012).

פסיקה עקבית קובעת, כי בעבירות מסים יש להחמיר עם העבריינים לשם הרתעה, בשל הקלות שבביצוע העבירות והקושי לאתר מבצעייהן. בפסיקה ניתן דגש על הערך החברתי העומד בבסיס החובה לשלם מסים ולשאת בנטל הכללי ועל הפגיעה החברתית והכלכלית הנגרמות כתוצאה מהן. כן נפסק לא אחת, כי לנסיבות האישיות של העברין יש משקל נמוך. ר' למשל רע"פ 7964/13, יוחנן רבינשטיין נ' מדינת ישראל (פסקה 9):

חומרתן של עבירות המס נעוצה בפגיעתן הקשה בערך השוויון, העומד ביסוד חובת תשלום המס. ההתחמקות הבלתי חוקית מתשלום מס אמת, מגדילה את עול המס המוטל על אזרחי המדינה, והיא פוגעת בקופה הציבורית. אין צריך לומר, כי באותה שעה, המתחמק ממס נהנה משירותיה של המדינה, הממומנים מכיסיהם של אזרחים שומרי חוק. חומרה זו היא שהביאה למדיניות ענישה מחמירה הנלווית לעבירות המס, ובמסגרתה יש לבכר את האינטרס הציבורי על פני שיקולים הנוגעים לנסיבות האישיות של המבקש ולקשייו הכלכליים. ככלל, הרשעה בעבירות מס תגרור אחריה הטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריה לצד הטלתו של קנס כספי, אשר נועד לפגוע בכדאיות הכלכלית של ביצוע העבירות.

ר' גם רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013) [פורסם בנבו]:

"בית משפט זה כבר קבע, לא אחת, כי עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה- בקופה הציבורית, והעקיפה- בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס [...] לאור הלכה זו הותוותה בפסיקה מדיניות הענישה, לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס תוך מתן הבכורה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף על פני נסיבות האישיות של הנאשם [...]. עוד נקבע, כי בגין עבירות אלו, אין להסתפק, ככלל, בהשתת עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, אלא יש למצות את הדין עם העבריינים באמצעות הטלת עונש מאסר בפועל, המלווה בקנס כספי".

וכן ר' רע"פ 5060/04, הגואל, רע"פ 4791/08, כהן, רע"פ 7450/09, רע"פ 2843/11, אבו עיד, עפ"ג 2444-03-11, ג'בר, רע"פ 7790/13, חיים, רע"פ 1866/14, אופיר זקן, רע"פ 5064/14, רבחי נתשה נ' מדינת ישראל, רע"פ 2259/16, חנוכיב ופסיקה רבה אחרת.

בקביעת המתחם אביא בחשבון את משך התקופה בה בוצעו העבירות וסכומי המס אותם גבה הנאשם אך לא העביר לרשויות. מנגד אביא בחשבון, כי כתב האישום אינו מייחס לנאשם עבירות נלוות או תחכום בביצוע המעשים.

לאור אלה, מתחם העונש ההולם את העבירות הוא מאסר, לתקופה שבין שנה וחצי ועד ארבע וחצי שנים וכן קנס כספי.

נסיבות אשר אינן קשורות לעבירה

הנאשם נשוי ואב לששה ילדים. עובד באופן לא סדיר בתחום הרכב וההובלות.

לחובת הנאשם מספר הרשעות קודמות:

בשנת 2011 נדון לששה חודשי מאסר בשל גניבה רכב.

בשנת 2013 נדון לחודשיים מאסר (לריצוי בעבודות שירות) בשל תקיפת שוטר.

בשנת 2015 הורשע בתקיפת שוטר ונגזרו עליו מאסר מותנה ושל"ת, אשר הופקע בהמשך.

בשנת 2015 נדון לשלושה חודשי מאסר בשל הפרעה לשוטר והתחזות.

מעבר לכך נגזרו על הנאשם בשנים 2015 ו- 2017 שני מאסרים, של שמונה חודשים ושנה, בשל עבירות תעבורה שונות, ובהן נהיגה בשכרות ונהיגה בפסילה.

מתסקיר שירות המבחן עולה, כי הנאשם גדל בסביבה נורמטיבית. לצד זאת, כאשר היה כבן 12, נורה אחיו בראשו על ידי חיילים ונפגע קשות, והדבר טלטל את חייהם של הנאשם ובני משפחתו.

עוד עולה מהתסקיר מעורבותו של הנאשם בפלילים, כפי שמשתקף מגיליון הרשעותיו.

הנאשם קיבל בפני שירות המבחן אחריות למעשיו, והסביר אותם בקשיים כלכליים וחובות לנושים שונים, אשר איימו עליו. הנאשם אף הביע בפני שירות המבחן רצון לעבור הליך שיקומי על מנת לשנות את דפוסי התנהגותו ולנהל אורח חיים נורמטיבי. לאור אלה, המליץ שירות המבחן בתסקיר מיום 26.10.17 להתחיל בהליך טיפולי ולדחות את מתן גזר הדין לשם כך. בפניה מיום 11.12.17 הוסיף שירות המבחן, כי בטרם השלמת התסקיר הקודם נגזר על הנאשם עונש מאסר נוסף, בשל עבירת תעבורה, ועל כן לא שולב הנאשם בהליך טיפולי.

חלופי הזמן

בתיק זה הוגש כתב האישום באפריל 2015, בסמוך לביצוע העבירות האחרונות המיוחסות לנאשם. למרות הודאת הנאשם, ההליכים ארכו זמן רב מאוד, בשל התנהלותו: הנאשם החליף לא פחות מארבעה עורכי דין שונים אשר ייצגו אותו, באופן שגרר דחיות חוזרות ונשנות, בין היתר בשל אי התיצבות של הנאשם או סניגוריו הקודמים לדיונים אשר נקבעו.

משכך, לא אייחס משקל לחלופי הזמן מאז ביצוע העבירות.

דין והכרעה

לזכות הנאשם זקפתי את הודאתו במיוחס לו. כמו כן נתתי משקל לרצונו לעשות שינוי בדרכו ולנהל אורח חיים נורמטיבי.

לחובת הנאשם זקפתי את הרשעותיו הקודמות, המעידות בו כי אין עליו מורא החוק ועל כשלון ההרתעה בעניינו.

עוד זקפתי לחובת הנאשם את העובדה שעד היום לא שילם את חוב המס. המדובר בנתון משמעותי בתיקי מס, שכן הבעת החרטה של עבריין מסים אמורה להתבטא בראש ובראשונה בתשלום חוב המס.

אני ער לטענה, כי חוב המס לא שולם בשל חסרון כיס של הנאשם. הפסיקה קובעת, כי לא ניתן לתת משקל לענין זה. ר' למשל רע"פ 5557/09, שוסטרמן נ' מדינת ישראל, שם נפסק בעניינו של מי שקיבל הפטר מתשלום חוב מס:

בית משפט זה ציין פעמים רבות, כי בעבירות כלכליות ועבירות המס בכלל זה, על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בהן לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס

לביצועה (ראו בעניין זה ע"פ 6474/03 מלכה נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 721, 727 (2004); ע"פ 624/80 חברת וייס ורנסט נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(3) 211, 218-217 (1981)). נטיית בתי המשפט ליתן משקל להסרת המחדל על ידי העברת מטרות להפחית את חומרת המעשים בדיעבד בכך שלפחות החסר בקופה הציבורית שנוצר עקב העבירות נרפא. ברי כי ככל שחסר זה בקופה הציבורית נותר, אף אם מסיבה זו או אחרת אין עוד אפשרות לגבות אותו מעובר העבירה במישור האזרחי, לא ניתן לראות בכך הפחתה בחומרת המעשים ולראות בכך משום "הסרת המחדל" במישור שיקולים זה.

ר' גם רע"פ 7773/16, חננאל נ' מדינת ישראל, מיום 26.10.16, שם נפסק:

אציין, בהקשר זה, כיצד קביתת משפט השלום בקביעתו כיאתאי-הסרת המחדל מצידו של המבקש שישלש שיקול לרלוונטיות לחומרה, ואין לקבל את ההטיעון כי אין לנתן זה כל משקל, אר בשל כך שאין ביכולתו של המבקש להסיר את המחדל.

במקרה שלפני נכון עוד יותר שלא לתת משקל לסיבה מדוע לא שולם חוב המס, שהרי המס נגבה על ידי הנאשם מלקוחותיו והוא היה אמור להעבירו לקופת המדינה. הנאשם בחר להשאיר את סכום המס תחת ידו, ואינו יכול להשמע בטענה שכיום אינו יכול לשלמו.

נתתי דעתי להמלצת שירות המבחן לדחות את גזירת ענשו של הנאשם לצורך בחינת הליך טיפולי, אך לא ראיתי לקבלה. ראשית אומר, כי לא ראיתי קשר בין העבירות בהן נכשל הנאשם ובין נסיבותיו האישיות המפורטות בתסקיר. הנאשם ניהל עסק אשר הניב לו הכנסות בסכומים משמעותיים ביותר, של עשרות מיליוני שקלים בתקופה של ארבע שנים, אך בחר שלא לשלם מסים בגין רווחיו. אזכיר, כי רק סכום ההכנסות הלא מדווחות אותן הפיק הנאשם הוא מעל 28 מיליון ש"ח. אדם המצליח לנהל עסקים שזהו מחזור ההכנסות שלהם, הוא אדם המתפקד היטב, ואינו זקוק להליך שיקומי. וככל שאותו אדם בוחר שלא לשלם את המס בו הוא חייב, יש להשית עליו עונש ההולם את חומרת מעשיו, ולא לתור אחר הסברים רחוקים ודחוקים מדוע התחמק מתשלום מסים. ואזכיר, כי גם על פי התסקיר הנאשם הסביר את מעשיו בכך שהיה נתון בלחץ כספי.

אוסף על כך, כי גיליון הרשעותיו של הנאשם מלמד על כך שאין מדובר בכשלון בודד שלו, אלא באדם אשר הרגיל עצמו לעבור עבירות ולפגוע בחברה, וכי עבר את העבירות בהן הורשע בעצם הימים בהם התנהלו נגדו הליכים בגין עבירות שונות אותן עבר. משכך, יש לתת משקל ממשי לרכיב ההרתעה האישית בגזירת ענשו.

לאור האמור למעלה, ראיתי להשית על הנאשם עונש מאסר בצידו הבינוני של המתחם.

גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. שלוש וארבעה חודשי מאסר בפועל. תחילת ריצוי העונש ביום 27.5.18.
- ב. שמונה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ג. חמישה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא עוון תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ד. קנס בסך 150,000 ש"ח או חמישה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 1.5.18.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד השעה 9:00 במתקן כליאה ניצן ברמלה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ד ניסן תשע"ח, 09 אפריל 2018, במעמד הצדדים.